

Цегельник Н.І., к.е.н.,
старший викладач кафедри
бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Гайдучок Т.С., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Житомирський національний агроекологічний університет

БЛОКЧЕЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток економічних відносин розглядає звітність підприємств як інформаційну систему, яка формується відповідно до потреб ринкової інфраструктури та є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Вона містить дані, узагальнені в системі фінансового обліку, які надаються зовнішнім стейкхолдерам, а також дані управлінського обліку, які закриті для зовнішніх стейкхолдерів і є комерційною таємницею.

Звітність на підприємстві має важливе значення для управління, оскільки наведені у ній дані містять конкретну інформацію про фінансовий стан підприємства, що дає змогу зробити висновки щодо подальшої діяльності.

Інформацію за допомогою якої складається звітність, можна сформувати як безперервний послідовний ланцюжок блоківвибудований за певними правилами.

«Ланцюжок блоків» в перекладі на англійську мову буде – «Blockchain». На сьогодні, Blockchain – одна з найбільш трендових технологій сучасного світу, яка дає змогу відкрити дані й продемонструвати, що вони не зазнали змін, не розкриваючи при цьому персональні дані стейкхолдерів.

Останнім часом в світі все більш активно говорять про технології Blockchain. Сама технологія має широкий спектр можливого застосування і великі перспективи розвитку в різних галузях.

Технологія блокчейн – це система, заснована на розподілених книгах обліку. Це база даних активів, якими можна ділитися у численних вузлах мережі, надаючи кожному учаснику власну копію. При цьому всі зміни відображаються в усіх копіях одночасно. Кожна база даних записується у вигляді «блоку», а кожен новий блок має зашифровану копію включеного в нього попереднього блоку. Далі блоки сполучаються за допомогою криптографічних підписів для створення «ланцюжка» дій або транзакцій із часовою міткою, розподілених і захищених від підробки.

Блокчейн створює свого роду непідробну облікову книгу інформації, в якій майже неможливо сфальсифікувати чи знищити записи, щоб приховати певну діяльність. В основі цієї технології – розподілені реєстри даних. Це означає, що не існує єдиного місця, де зберігаються усі записи, відсутній єдиний реєстротримач або банк даних. Такий реєстр зберігається одночасно у всіх учасників системи й автоматично оновлюється до останньої версії при кожному внесенні змін до нього і кожен є гарантом достовірності інформації в ньому. Такий реєстр є обліковою книгою записів про події в цифровому середовищі. Одного разу записана інформація не може бути змінена або знищена. Це технологія перевірки та обліку операцій між самостійними вузлами мережі без центрального обчислювального центру і кожна нова транзакція підтверджується історією попередніх.

Головними особливостями технології блокчейн є прозорість, надійність, легко підтверджувальність. Все відкрито – повна історія змін доступна всім стейкхолдерам. Змінити дані практично неможливо, оскільки всі операції перевіряються і підтверджуються кількома блоками в яких відображаються показники за допомогою яких формується звітність і легко підтверджується правдивість даних у разі виникнення спірних ситуацій. Завдяки складній системі генерації блоків, заснованій на шифруванні, зміна історії неможлива – це гарантує захист звітності та інших даних.

Технологія ланцюжків блоків може бути поширена на будь-які взаємопов'язані інформаційні блоки.

В загальному всю інформацію при формуванні звітності, яка необхідна для прийняття рішень, можна розділити на три великі блоки:

- блок прогнозної інформації, який, містить у собі прогнозні дані про підприємство та ін.;
- блок планової інформації, який, поєднує фактичні та бюджетні показники звітності підприємства;
- блок оперативної інформації, вміщує поточні значення всіх основних показників звітності, які в свою чергу впливають на прийняття управлінських рішень щодо діяльності підприємства.

Отже, блокчейн – база даних від початку створення господарських операцій до формування показників, які відображаються у звітності. Для збереження інформації вона використовує не один загальний сервер, а одразу багато різних. При цьому інформація зберігається у спеціально структурованих блоках. Кожен блок «посилається» на попередній, надаючи таким чином доступ не тільки до власної інформації, але й до тієї, що зберігається у попередньому блоці. Система постійно перевіряє дані в блоках, і, в тих випадках, якщо вони змінюються.

Використання блокчейну має свої переваги для підприємства: дана технологія полегшує процес оцифрування документації та вільний доступ до звітності всім зацікавленим стейкхолдерам.

Таким чином, блокчейн є сам собі бухгалтером. Він відслідковує всі фінансові операції в режимі реального часу, сповіщає про зміни, що мали місце на підприємстві і при цьому не допускає помилок або умисних маніпуляцій з цифрами – по суті, це і є ідеальний бухгалтерський облік, який використовується при формуванні показників звітності підприємства.